

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > ספר יושר דברי אמת 001 אות נא שבת ומועדים

ספר יושר דברי אמת 001 אות נא שבת ומועדים

חלק מהשיעור

יושר דברי אמת אות נ"א, ענין ימים הקדושים שנתנו הקדמונים סימן בהם, הסימן שהם נתנו, אריה שאג מי לא ירא. שבמלה אריה מרומז השמות של המועדים, מה שנאמר כאן, בודאי אם יוכל לבאר אפילו דבר אחד מהם, רק ללקט המוכרח יותר מדברי רבותינו הקדושים, אנשים חכמים וידועים כנ"ל.

עכשיו הוא יתחיל בעז"ה לבאר את מהות הימים טובים. הנה עיקר כל התורה והמצוות הם דבקות הנפש והרצון בה' ית"ש ברוך הוא וברוך שמו. כידוע שיש מחלוקת בין הנפש החיים ליושר דברי אמת. האם דבקות בתורה היא דבקות כשלעצמה, או שהתכלית של הדבר היא דבקות בקב"ה. שיטת הנפה"ח בשער ד' בהרחבה עצומה, שדבקות בקב"ה הוא גופא גופא דבקות בתורה, כי קב"ה ואורייתא חד.

לעומת כך שיטת היושר דברי אמת שנתבאר לעיל, שדבקות בקב"ה הוא מהלך לעצמו. ועל זה הוא כותב כאן עוד פעם את אותו יסוד, הנה עיקר כל התורה והמצוות, מה מהותם והויותם, 'הם דבקות הנפש והרצון בה' ית"ש ברוך הוא וברוך שמו', כלומר שמהות פנימיות התורה והמצוות היא לא עצם ההשכלה או עצם המעשה, אלא דבקות הנפש והרצון.

בפרטות, יש מדרגת נפש ויש מדרגת רצון. על אף שהנפש נקראת כידוע בלשון רצון, "אם יש את נפשכם", ולפ"ז לכאורה המילה נפש והמילה רצון הוא כפל של אותו דבר, כי הרי נפש זה רצון. אבל בעומק בודאי שיש מדרגה הנקראת רצון ויש מדרגה הנקראת נפש, והנפש הוא גילוי התחתון של הרצון. יש את הרצון שנמצא בשורש הקומה למעלה, ויש כאשר הוא מתגלה לתתא בכח הנפש התחתונה שרוצה להוציא את הדבר מהכח לפועל, הנפש נקראת רצון.

זה מה שאומר להם אברהם אבינו: "אם יש את נפשכם", הוא מבקש לקבור את מתי מלפני, כלומר שזהו רצון לעשות את הדבר בפועל, זהו כבר הרצון שנשתלשל לתתא. אבל יש את הרצון בשורשו, ויש את הרצון הקרוב לעשיה למעשה. הרצון הקרוב למעשה הוא נקרא "נפש". הרצון בשורשו הוא נקרא "רצון".

לפ"ז, שהוא כתב כאן, 'ענין כל התורה והמצוות הם דבקות הנפש והרצון', הנפש זה קאי על המצוות, כי עיקר המצוות הם מצוות מעשיות, לא כולם, חלקם בדיבור, ומיעוטם במחשבה. אבל כהגדרה כוללת עיקר רוב בנין ומנין המצוות הם באופן של מעשה, ולכן זה נקרא דבקות הנפש. משא"כ מדרגת התורה שהיא מלשון הוראה, גילוי הרצון, שם זה גילוי הרצון בשורשו. ועל זה נאמר "הם דבקות הנפש", מצוות, "והרצון", תורה, "בה' ית"ש ברוך הוא וברוך שמו". ולפ"ז הגדרת הדבר, התורה מגלה את עצם הרצון, המצוות מגלים את הנפש שהיא הגילוי המעשי של הרצון. זה גופא דבקות הנפש והרצון בה' יתברך ברוך הוא וברוך שמו.

'וביותר המצוות התלויות בזמן'. כל דבר הרי בניו בסוד מקום, בסוד זמן, ובסוד נפש. אזי המקיים של המצוות בודאי, הוא בסוד נפש. אבל יש מצוות שתלויות במקום, ויש מצוות התלויות בזמן, ויש מצוות התלויות בנפש. דוגמאות ברורות: מצוות התלויות במקום, זה נקרא 'מורא מקדש'. מורא מקדש זו מצווה שתלויה במקום של מקדש. קדושת בתי כנסיות ובתי מדרשות, ההמשכה של אותו דבר ממורא מקדש, זה דבר התלוי במקום. דוגמא במצווה דרבנן, זו מצווה קריאת מגילה התלויה במקום, מוקפים ופרזים. זו דוגמא לא בעצם המצווה של המקום עצמו, אבל היא מצווה התלויה במקום.

בהגדרה השורשית והכוללת זה נקרא מצוות התלויות בארץ. הזכרנו מוקפים חומה, זה מימות יהושע בן נון משורש ארץ ישראל. אבל מצוות התלויות בארץ יסודם הוא מצוות של מקום. יש לנו את המקדש שהוא פנימיות ארץ ישראל, יש את הדינים השייכים בירושלים, דין אכילת מעשר שני וכדומה, וקריאת המגילה במוקפים ועוד. ויש את ההרחבה, שזה מצוות התלויות בארץ. זה נקרא מצוות התלויות במקום.

יש מצוות התלויות בזמן, "החודש הזה לכם ראש חודשים", ראשון הוא לכם לחודשי השנה, הרי שכאן מתחדש מהלך של מצוות התלויות בזמן. יתר על כן, יש מצוות התלויות בנפש, דוגמאות ברורות: מצוה שנמסרה למלך, מצוה שנמסרה לכהן גדול, מצוות שנמסרו לכהן הדיוט, וכן על זה הדרך. כל המצוות הללו הם מצוות התלויות בנפש. בפרטות יותר, יש זכר, יש נקבה, יש עבדים, ועוד ועוד, הגדרות הנקראים נפש.

א"כ, אלו הם ג' הגדרות: מצוות התלויות במקום, מצוות התלויות בזמן, מצוות התלויות בנפש. ועל זה הוא כותב כאן בעיקר על סוגיית הזמנים, הרי זה מה שהוא בא לבאר "ענין הימים הקדושים ומהותם הוא, כמו השבת והמועדים".

להבין ברור, שבת ומועדים, השבת נקראת בלשון הגמ' "קביעא וקיימא". המועדים הם תלויים בקביעותא דירחא, במה שב"ד קובעים. מהו עומק הדבר, כמו שהוזכר יש מדרגת מקום, ויש מדרגת זמן. אזי יש מצוות התלויות במקום, ויש מצוות התלויות בזמן. מקום כל הגדרתו הוא על דרך כלל "והארץ לעולם עומדת". זמן הגדרתו "משנה עתים ומחליף את הזמנים". אבל חייב להיות שיש ממוצע בין מקום לזמן, צריך למצוא זמן שהוא קבוע.

היכן הוא הגילוי של זמן שהוא קבוע, זה ההגדרה שנקראת 'שבת'. מקום ההגדרה שלו קבוע, דבר הקבוע במקומו הוא נקרא לדינא בספיקות: "כל קבוע כמחצה על מחצה דמי". ועצם המקום עצמו הוא קבוע. רק מי שקבוע במקום הוא נקרא על שם המקום, קבוע. מצוות התלויות בזמן, מהות הזמן היא דבר המשתנה, "משנה עתים ומחליף את הזמנים", היכן הוא הממוצע בין מקום לזמן, 'שבת' יותר קרוב למקום, כי הוא קבוע במדרגת הזמן. זה נכון שיש ששת ימי המעשה ושבת וחוזר חלילה, אבל עצם השבת היא קבועה, אזי היא מעין המקום.

משא"כ ימים טובים, שהגדרתם הוא מציאות של יציאת בני ישראל ממצרים, "בחודש הזה לכם ראש חודשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה", הם לא היו בראשית ימות עולם, הם התחדשו לאחר זמן. כל מהותו היא השתנות. זהו ההבדל היסודי הנוסף בין שבת לימים טובים. מלבד ששבת הוא קבוע בזמן ויו"ט הם תלויים בקביעותא דירחא, גם-כן שבת היה מימות עולם, הוא קבוע בכל ימות עולם. מועדים הם התחדשו ביציאת מצרים, לפני כן לא היה מציאות של מועדים, והרי שיסודם נובע מהשתנות. בני ישראל היו במצרים, יצאו ממצרים, 'זכר ליציאת מצרים', זה כל מהלך המועדים, ומצד כך זה ממוצע בין מדרגת המקום למדרגת הזמן, שבת הממוצע ביניהם.

ובדקות, שבת עצמה יש בה הבחנה שהיא שבת ויש בה הבחנה שהיא קרובה למועדים. יש מה ששבת היא זכר למעשה בראשית, מצד כך מעשה בראשית זה יצירת העולם. משא"כ יש שבת שהיא זכר ליציאת מצרים, מצד כך היא כמו המועדים. וזו ההגדרה של שבת ומועדים, מצד אחד השבת קרובה למקום, מצד שני השבת קרובה למועדים, כמו שנתבאר.

וא"כ, "כמו השבת והמועדים, שהם ימים שמתגלה ומאיר בהם השי"ת הארת הנשמות יתירות לעמו". בלשון כללית מאד, יש מדרגת אדם שיש לו נשמה, "כל אשר נשמה באפו". ויש מדרגת שבת קודש, שהיא נקראת "נשמה יתירה יש לאדם", זה המדרגה הנקראת שבת. ובכללות, גם המועדים הרי נקראת בלשון "שבתות אלו הם המועדים", שיש בהם שביטה, אזי גם במועדים יש הארת הנשמות יתירות לעמו. יש מדרגה של שבת קודש שהיא היא עיקר הקביעא וקיימא של נשמה יתירה באדם, ויש מדרגה נוספת שהיא מועדים, שגם בהם יש הארת 8:35

- [ספר ישר דברי אמת] 1]

Show featured image:

0

Source: <http://bilvavi.net/shiur> ספר-ישר-דברי-אמת-001-אות-נא-שבת-ומועדים

Links

[1] <http://bilvavi.net/sefer.yosher.divrei.emes>